

Лессі повертається додому : повість

Ерік Найт

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Анатолій Саган

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Розділ перший

Ні за які гроші

У селищі Грінол-Бридж ви не знайшли б жодної людини, котра не знала би Лессі — колі 1, що належала Семові Караклоу. Назвіть її найбільшою знаменитістю серед тутешніх собак — і ви не помилитесь. І ось чому.

По-перше, всі, хто тут мешкав, беззаперечно погоджувалися з тим, що Лессі — найкрасивіша з усіх колі, яких їм доводилося бачити за все своє життя. Вони знали, що твердять, бо їхнє селище розміщене у графстві Йоркшир, — а хто, скажіть, будь ласка, як не йоркширці, так шанують собак, мовби це не собаки, а персони королівської крові? Мабуть, ніде собакам не ведеться так добре, як тут, у цій суворій місцині на півночі Англії. Над тутешніми вересовими пустищами 2 часто лютують пронизливі вітри та холодні дощі, тож і собаки, до пари нещадним умовам, захищені густим хутром, а вдачі у них тверді й не поступливі, — як і в людей, котрі тут живуть.

Йоркширці — не тільки шанувальники собак, а й неперевершені собаківники. Якби ви завітали навмання до будь-якого із сотень невеличких шахтарських селищ, розкиданих по найбільшому в Англії графстві, то запросто могли би побачити таку картину: простує вулицею скромно вбраний трудяга, а слідом за ним іде пес — такий породистий, із до такої міри аристократичними манерами, що коли б цього пса узрів якийсь заїжджий товстосум, котрий знається на собаках, то його охопили б чорні заздрощі.

Грінол-Бридж нічим не відрізнявся від решти йоркширських поселень. Тамтешні мешканці любили собак, розуміли їхні потреби та чудово доглядали чотириногих вихованців, — і не один розкішний пес ходив вулицями, супроводжуючи свого власника. Але всі мешканці наполягали: якщо і жив у Грінол-Бриджі собака, гарніший за триколірну колі Сема Караклоу, то було це тоді, як вони

ще й на світ не народилися.

Але не тільки це робило Лессі знаменитою на всю округу. За нею, як казали тутешні жінки, «можна було звіряти годинники».

А почалося все багато років тому, коли вона була веселим, шалапутним щеням-однорічкою. Одного дня син Сема Караклоу — Джо — прибіг додому, аж роздуюючись од радості.

— Мамо, мамо, послухай!.. Виходжу сьогодні зі школи надвір, а там... Як ти думаєш — хто? А там — Лессі!.. Сидить і чекає на мене... Звідки вона знала, де мене шукати?

— Що ж тут хитрого, Джо? Вона знайшла тебе по сліду.

Та хай там як, а вже й на завтра, й позавтра Лессі сумлінно несла варту біля шкільної хвіртки. Збігали тижні, місяці, роки, — а ця її звичка лишалася незмінною. І господині, які визирали у вікна осель, і крамарі, котрі стовбичили на порогах своїх крамниць, — усі, хто бачив на центральній вулиці горду колі, чорно-білу, із золотавими підпалинами, що поважно прямувала до школи, — всі як один казали:

— Ага, уже за п'ять хвилин четверта — онде Лессі побігла!

І сонячного дня, і дощового Лессі незмінно вартувала біля хвіртки, очікуючи хлопчика — одного з тих горластих шалапутних дітлахів, які очманіло бігали бетонним ігровим майданчиком, але для неї — єдиного і неповторного. Після уроків наставала мить довгоочікуваної зустрічі, а потім хлопчик та собака удвох простували додому. І так тривало день у день протягом чотирьох років!

За цей час Лессі перетворилася на невід'ємну частину селищного життя і всезагальну улюбленицю. Тут, мабуть, не було вже такої людини, котра не знала б, хто така Лессі. Але над усе мешканці Грінол-Бриджу цінували її за те, що горда Лессі уособлювала для них щось таке, чого вони самі були не в змозі пояснити. Оце «щось» стосувалось їхньої гідності, а гідність ця

певною мірою залежала від грошей.

Зазвичай, якщо комусь удавалося випестувати собаку-красеня, рано чи пізно наставав той день, коли тварина переходила до категорії чотириноного товару, — а за товар, як відомо, треба платити. Ні, пес і далі залишався псом; однак ув очах людей він наче набував якихось додаткових рис, — адже слава про нього могла докотитися до якого-небудь товстосума; можливо, на ньому не відмовився б заробити хтось із собачих перекупників; зрештою, на нього міг би накинути оком якийсь небідний власник псарні. А хто сказав, що багатій не може любити собаку так само ніжно, як бідняк? Ні, тут між ними нема жодних відмінностей. А от у чому вони різні, — то це у ставленні до грошей. Бідняк сидить і думає: скільки вугілля потрібно купити, щоби пережити цю зиму? А скільки пар зимового взуття? І чим годувати малечу, щоб вона не охляла від голоду? Обміркувавши все як слід, прийде він додому та й скаже:

— Так, сваріться не сваріться, — але я мушу це зробити! Колись ми виростимо іншого собаку, і ви полюбите його не менше, ніж оцього...

Уже не один собака з Грінол-Бриджу отак-от змінив свого власника. Але тільки не Лессі!

Усьому селищу було відомо, що навіть герцог Радлінг — той, який жив у величезному маєтку за милю від селища і володів псарнею, котра аж кишіла добірними собаками, — навіть він був не в змозі примусити Сема Караклоу продати йому Лессі.

Герцог уже три роки намагався умовити Сема, — та чоловік залишався невблаганним.

— Ваша світлосте, дарма ви знову накрутили ціну, — казав йому Сем. — Не в грошах річ... Ви розумієте, вона... Вона не продається... Ні за які гроші...

Про це знало все селище. І саме ця обставина робила Лессі такою важливою постаттю. Вона була ходячим уособленням тієї особливої самоповаги, яку не проміняєш ні на які гроші.

Але собаки — це власність людей, а доля далеко не завжди прихильна до роду людського, — а надто, як ти чоловік, та ще й гордий. Бувало, схопить лиха година такого за горло — та й душить, домагаючись тільки одного: щоб він покійно схилив голову та й визнав, що гордість свою на стіл перед сім'єю не поставиш і на хліб її не намажеш.

1 Колі, або шотландська вівчарка — порода службових собак.

2 Вересове пустище (або вересовище) — пустище, густо або всуціль поросле вересом, вічнозеленими кущами 30–60 см заввишки та з дрібними ліловими, рожевими чи білими квітами. Не зайве згадати, що ця чагарникова рослина займає почесне місце у культурі Шотландії.

• • •

Далі — у повній книжці «Лессі повертається додому : повість».

nashaknyga.com.ua